

România a intrat în linie dreaptă pentru adoptarea generalizată e-factura – 1 ianuarie 2024, următorul pas pentru digitalizarea fiscală din România

Autori:

- *Georgiana Iancu, Partener, liderul departamentului Impozite indirecte, EY România*
- *Georgiana Constantin, Senior Manager, Impozite indirecte, EY România*

În data de 27 iulie 2023, Consiliul Uniunii Europene a autorizat România să introducă facturarea electronică obligatorie pentru toate tipurile de tranzacții B2B efectuate între societățile stabilite în România. La aproape 2 ani de la solicitarea acestei derogări din partea Consiliului UE, România intră în linie dreaptă din perspectiva autorizărilor necesare, astfel că va putea să adopte e-factura generalizată începând cu data de 1 ianuarie 2024.

Această derogare a fost necesară în contextul unui cadru legal de facturare prevăzut prin Directiva de TVA, care permite companiilor să factureze atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic. De asemenea, în prezent, utilizarea facturii electronice se poate face doar cu acceptare din partea destinatarului.

Astfel, derogarea obținută permite României să adopte facturarea electronică obligatorie. Ce ar însemna acesta pentru mediul de afaceri? În baza acestei derogări,

autoritățile fiscale ar putea solicita ca facturile să fie emise exclusiv în format electronic, prin respectarea unui standard de facturare și transpunerea într-un format xml prestabilit și ulterior comunicat prin sistemul R0 e-factura, administrat de Ministerul Finanțelor Publice. În acest sens, emitentul nu va mai avea nevoie să obțină acordul destinatarului pentru a emite o factură în format electronic.

Derogarea este aplicabilă începând de la 1 ianuarie 2024, până la 31 decembrie 2026 sau până la data la care statele membre ale UE urmează să aplice prevederile naționale privind pachetul european ViDA (*VAT in the Digital Age*), în funcție de data care survine mai întâi. România are posibilitatea să transmită Comisiei o cerere de prelungire a aplicării derogării după data de 31 decembrie 2026.

În următoarele 30 de zile, prin ordin al președintelui ANAF ar trebui să se stabilească categoriile de contribuabili vizate și data de la care intervine această obligație. Așadar, până cel mai târziu pe data de 25 august 2023 ar trebui să se decidă termenul pentru adoptarea facturării electronice.

Un termen precum începutul anului 2024 pentru trecerea la e-factura generalizată aduce provocări reale din perspectiva timpului foarte scurt în care companiile vor trebui să gestioneze aspectele asociate îndeplinirii tuturor cerințelor de generare e-faktură din perspectivă fiscală, operațională și comercială, dar și implementarea unor soluții tehnice adecvate.

Implementarea e-factura se dovedește a fi un proces foarte complex, pornind de la momentul la care o societate stabilește care sunt elementele ce ar trebui incluse în e-factura (peste 200 de elemente ce ar trebui analizate) până la momentul implementării unor soluții adecvate. Companiile ar trebui să se asigure că soluția tehnică aleasă le va permite atât gestionarea facturilor emise, cât și a facturilor primite, gestionarea unui volum suficient de date, dar și

funcționalității precum primirea sau transmiterea de mesaje prin spațiul privat virtual – SPV către parteneri pentru facturile primite și emise sau verificarea condițiilor de validare tehnică a fișierului XML.

Se desprind, de asemenea, două direcții în ceea ce privește implementarea facturării electronice obligatorii în România. Situația în care, cel puțin într-o prima fază, facturarea electronică să fie tratată doar ca o raportare a datelor din facturi în timp cvasi-real, menținându-se obligația transmiterii facturilor și în formatul clasic, agreat de partenerii comerciali. Această situație ar fi, mai degrabă, o simplificare acordată temporar companiilor, întrucât derogarea primită de România vizează în mod cert situația în care e-factura devine exemplarul original al facturii, aceasta fiind aplicabilă chiar și în lipsa unei acceptări din partea destinatarului.

Dacă modul în care România va implementa e-factura generalizată va conduce către e-factura ca fiind singurul exemplar original, consecințele unei implementări tardive sau deficitare a procesului de facturare electronică pot fi multiple. Concret, laolaltă cu implicațiile fiscale legate de deducerea TVA, ar trebui avute în vedere consecințele de natură comercială generate de întârzieri în procesul de facturare și chiar impactul asupra fluxurilor de numerar sau supply-chain.

Având în vedere că România este la un pas de implementarea e-factura generalizată, dar și experiența proceselor de digitalizare implementate recent, cum ar fi raportarea SAF-T sau Ro-transport, iată ce spun companiile din România despre cât de pregătite sunt să facă pasul către facturarea electronică, conform celui mai recent sondaj derulat de EY chiar pe parcursul lunii iulie 2023.

Majoritatea companiilor participante la sondaj (78%) știu despre intenția autorităților fiscale ca e-factura să devină

aplicabilă cu caracter generalizat. În ce măsură consideră companiile românești că sunt pregătite pentru aplicarea facturării electronice de la 1 ianuarie 2024? Nu suntem pregătiți – au răspuns 39%, suntem pregătiți în proporție de 50% au declarat 23%, suntem pregătiți în proporție de 30% au declarat 9%. Surprinzător sau nu, aproape o treime dintre cei intervievați au spus că nu au analizat impactul acestei cerințe.

În privința înțelegerii cerințelor de raportare pentru e-factura, în situațiile în care procesul de analiză a fost inițiat, nivelul de înțelegere a cerințelor este relativ redus. Trăgând linie, în cele 5 luni rămase până la 1 ianuarie 2024, data de la care România ar putea impune obligația facturării electronice, companiile din România nu vor putea fi pregătite pentru această nouă obligație din programul de digitalizare fiscală.

În concluzie, odată cu obținerea acestei derogări din partea Consiliului Uniunii Europene, facturarea electronică devine o obligație iminentă pentru companiile românești. Experiența practică ne arată că îndeplinirea tuturor pașilor pentru un proces de emisie și transmitere e-factura operațional, corect implementat din perspectiva cerințelor fiscale poate dura cel puțin șase luni, ignorând orice limitări legate de resursele umane tehnice sau financiare necesare unei astfel de implementări.

În măsura în care încă de la bun început, România va implementa e-factura ca singură modalitate de transmitere a facturilor către clienți (în linie cu autorizarea obținută din partea UE), și nu doar ca o raportare în timp cvasi-real a datelor din facturi către autoritățile fiscale (așa cum se întâmplă în prezent pentru bunurile cu risc fiscal ridicat), în mod cert presiunea pentru companii va fi și mai mare. Aceasta întrucât vor trebui prioritizate, în egală măsură, și cerințele de ordin comercial, operațional, procesele de postare a facturilor emise și primite în sistemele financiar

contabile, impactul asupra fluxurilor de numerar, toate acestea necesitând bineînțeles resurse suplimentare și un calendar de implementare mai extins.

În oricare dintre ipoteze, în perioada imediat următoare facturarea electronică ar trebui să devină o prioritate pe agenda companiilor din România, pentru a preveni eventuale contravenții, consecințe fiscale sau chiar blocaje din punct de vedere comercial.